

Anexa 5

Exemple de măsuri pentru desegregare

Activitățile de tip „soft” care vizează desegregarea trebuie să îndeplinească două criterii:

- **aceste activități să fie dezvoltate în funcție de nevoile locale.** Exemplele de mai jos pot fi adaptate în funcție de specificul local. Ele sunt doar indicații, aplicantul poate să dezvolte alte tipuri de activități, în funcție de nevoi.
- **aceste activități trebuie să dezvolte contactul, interacțiunea și colaborarea** între comunitatea segregată și membrii comunității majoritare (vecini, membrii aceluiași grup de vârstă, etc).

Pentru orice tip de activitate **aplicantul va specifica cum contribuie această activitate la desegregare.** Această explicație depinde foarte mult de contextul local, de istoria interacțiunilor dintre cele două comunități. De aceea aplicantul va descrie în detaliu situația de la nivel local și motivația acțiunilor propuse.

Este nevoie de o abordare în etape a problemei desegregării. În unele cazuri segregarea este un proces care a început cu mult timp în urmă, poate durează de generații, iar la nivelul localității/zonei, separarea este un fenomen care nu este pus în discuție de nici una din părți. Chiar punerea în discuție a acestui fenomen în cadrul zonei/localității poate reprezenta primul pas. E posibil ca atitudinile comunității majoritare să nu fie prietenoase față de grupul segregat (aceasta e una din cauzele segregării) sau poate chiar autoritatea locală a generat acest fenomen (prin relocare). De aceea **selectarea și descrierea măsurilor pentru desegregare trebuie să țină cont de:**

- cauzele segregării (cum s-a ajuns în această situație)
- principalii agenți care au generat segregarea (autoritatea locală, politicile de locuire, auto-segregare, etc)
- principalele probleme cu care se confruntă comunitatea segregată
- principalii agenți care pot contribui la desegregare
- principalele obstacole în calea procesului de desegregare și cum vor fi ele adresate

Tipuri de măsuri

A. Măsuri generale

A.1 Măsuri care micșorează distanța fizică sau adresează barierele între comunitatea segregată și restul comunității:

- înființarea unei linii de transport
- mici lucrări de amenajare (pietruire drum, realizarea de podețe, etc) pentru facilitarea accesului
- dărâmarea unor bariere (zid, gard, etc) care separă comunitatea de restul populației și măsuri de încurajare a colaborării
- pregătirea procesului de relocare a comunității segregate

A.2 Măsuri care vizează dezvoltarea/construirea relațiilor între comunitatea segregată și comunitatea majoritară:

- activități de consultare periodică a membrilor comunității segregate și a membrilor comunității majoritare pentru pregătirea procesului de desegregare. În unele cazuri acceptarea unor vecini care fac parte din categorii defavorizate sau împărțirea spațiului public cu aceștia poate genera rezistență. În cele mai multe cazuri prejudecățile se bazează pe o lipsă de cunoaștere sau pe o cunoaștere greșită a grupului vulnerabil. De aceea activitățile de cunoaștere reciprocă pot duce la o accepere mult mai rapidă a măsurilor de desegregare.
- organizarea unor întâlniri periodice între membrii grupului segregat și comunitatea majoritară în care se desfășoară activități comune sau se discută subiecte de interes pentru întreaga comunitate.
- organizarea de întâlniri și activități comune pe grupuri (tineri, mame, bătrâni, etc), cu membrii din ambele comunități.
- organizarea de evenimente sportive (fotbal pentru incluziune, crearea de echipe mixte, etc) și/sau artistice în care se promovează desegregarea și incluziunea grupurilor dezavantajate.
- alte evenimente care promovează vizitele și interacțiunea (organizarea unei “zi de vizită” sau incurajarea contactului direct între familiile din cele 2 comunități, etc).
- organizarea unor evenimente (festivaluri, sărbători) la care participă membrii ambelor comunități și în cadrul cărora se facilitează interacțiunea și dialogul.
- facilitarea contactului și interacțiunii cu autoritățile locale (prezența la ședințele de consiliu sau audiențe, întâlniri cu comunitatea) în care se discută și se caută soluții pentru problemele comunității defavorizate.
- alte activități care implică dialogul și colaborarea.

ATENȚIE:

- aceste activități trebuie organizate periodic pentru a avea un efect – cel puțin bilunar.
- în cadrul acestor activități trebuie încurajată cât mai mult interacțiunea și dialogul între membrii comunității segregate și ai comunității majoritare.

B. Măsuri specifice principalelor domenii de intervenție

B.1 Măsuri care privesc educația:

- organizarea de cursuri de educație alternativă (sport, muzică, artă, activități de auto-cunoaștere și de cunoașterea celuilalt, etc) în care participă membrii din comunitatea segregată și din comunitatea majoritară
- facilitare accesului la școală – în cazul în care distanța parcursă de copii este o problemă, atunci se va asigura transportul
- organizarea periodică de activități comune între copii, tineri, mame din cele două comunități
- activități de cunoaștere a membrilor grupului segregat – de ex. istoria romilor, obiceiuri locale, etc
- facilitarea cunoașterii, dialogului și colaborării între părinții copiilor din cele două comunități
- elaborarea, implementarea și monitorizarea planului de desegregare a școlii (vezi Ordinul 1540/2007 al Ministerului Educației).
- sprijin pentru integrarea copiilor transferați de la școlile segregate la alte școli

- întâlniri cu părinții copiilor din școlile desegregate pentru a evita fenomenul de „white flight” (transferarea copiilor din comunitatea majoritară la alte școli, astfel încât școla desegregată devine în timp școală segregată)
- centrele (sau activitățile) de tip after-school trebuie să asigure participarea copiilor din comunitatea segregată și din comunitatea neselegată. Dacă centrul este amplasat într-o zonă care nu este frecventată de copii din ambele comunități (din cauza distanței sau a barierelor sociale spre ex.), există riscul ca el să fie frecventat doar de copiii dintr-o singură comunitate și atunci nu se adresează componentei de desegregare, ci doar componentei de îmbunătățire a educației.

Alte exemple de măsuri se regăsesc în Ordinul 1540/2007 al Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi¹.

B.2 Măsuri care privesc ocuparea

- încurajarea angajării în cadrul proiectului a membrilor din comunitatea segregată și din comunitatea majoritară. Interacțiunile la locul de muncă pot ajuta mult la refacerea legăturilor sociale între membrii celor două comunități cu condiția să muncească în același loc.
- includerea în pregătirea vocațională a membrilor din ambele comunități.

B.3 Măsuri care privesc sănătatea

- anagajarea de mediatori sanitari care să faciliteze accesul membrilor comunității segregate la serviciile de sănătate.
- activități/campanii de informare referitoare la o viață sănătoasă la care să participe atât membrii comunității segregate cât și membrii comunității majoritare.

B.3 Măsuri care privesc locuirea

- activități de pregătire a relocării comunității segregate.
- investiții în infrastructură – pentru a adresa desegregarea, aceste investiții (absolut necesare dezvoltării comunităților segregate) trebuie însoțite de măsuri de tip soft. Excepție pot face activitățile de infrastructură care adresează prin natura lor refacerea legăturilor cu comunitatea majoritară (de exemplu repararea unui drum sau alte măsuri care facilitează accesul comunității segregate la zonele neselegate). Dar această infrastructură trebuie construită în comunitatea segregată sau să se adreseze direct acestei comunități. Măsurile de construcție de locuințe segregate nu sunt acceptate.

¹ <http://www.edu.ro/index.php/articles/8318>